

Ενημερωτικό φυλλάδιο

Για τα θύματα εγκληματικών πράξεων

Ποια είναι τα δικαιώματά μου ως θύματος εγκληματικής πράξης;

Κανείς δεν είναι προετοιμασμένος να γίνει θύμα εγκληματικής πράξης.

Δεν έχει σημασία αν πρόκειται για κλοπή τσάντας, σοβαρή σωματική βλάβη ή άλλη εγκληματική πράξη. Το άτομο πιθανώς τραυματίζεται ή ταρασσεται ψυχικά και συχνά δεν γνωρίζει τι πρέπει να κάνει.

Αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο έχει σκοπό να σας δώσει κάποιες πληροφορίες για το πού μπορείτε να βρείτε βοήθεια σε μια τέτοια περίπτωση και ποια δικαιώματα έχετε.

Ποιος μπορεί να με βοηθήσει;

Συμβουλές και βοήθεια παρέχουν τα κέντρα υποστήριξης θυμάτων. Στις υπηρεσίες συμβουλευτικής εργάζονται ειδικά εκπαιδευμένα άτομα, που έχουν μεγάλη εμπειρία με ανθρώπους στην κατάστασή σας και θέλουν να σας ακούσουν και να σας βοηθήσουν. Ανάλογα με τις ανάγκες σας, μπορούν να σας συστήσουν και περαιτέρω βοήθεια, π.χ. ψυχολογική ή θεραπευτική υποστήριξη.

Μια επισκόπηση του πού μπορείτε να απευθυνθείτε θα βρείτε στη διεύθυνση

www.hilfe-info.de 

Φυσικά, μπορείτε να ρωτήσετε και σε οποιοδήποτε αστυνομικό τμήμα.

Πώς μπορώ να καταγγείλω μια εγκληματική πράξη και να υποβάλω αίτηση ποινικής δίωξης και τι συμβαίνει στη συνέχεια;

Αν θέλετε να καταγγείλετε μια εγκληματική πράξη, μπορείτε να απευθυνθείτε σε οποιοδήποτε αστυνομικό τμήμα. Μπορείτε επίσης να υποβάλετε μήνυση στην εισαγγελία. Αν έχετε υποβάλει μήνυση, δεν μπορείτε πλέον απλώς να την αποσύρετε, γιατί οι ανακριτικές αρχές (αστυνομία και εισαγγελία) πρέπει να ερευνήσουν σε βάθος κάθε καταγγεληθείσα εγκληματική ενέργεια.

Μόνο σε ορισμένες λιγότερο σοβαρές αξιόποινες πράξεις (όπως π.χ. εξύβριση ή υλική ζημία) μπορεί να αποφασίσει το θύμα αν θα διωχθεί η αξιόποινη πράξη. Γι' αυτό οι πράξεις αυτές λέγονται παραπτώματα εξαρτώμενα από αίτηση (Antragsdelikte). Σε αυτές τις περιπτώσεις, η δίωξη γίνεται κατά κανόνα μόνο κατόπιν καταγγελίας, μόνο δηλαδή αν το επιθυμείτε ρητά εσείς ως θύμα της αξιόποινης πράξης. Αυτή την καταγγελία πρέπει να την κάνετε εντός τριών μηνών από τη στιγμή που σας έγινε γνωστή η πράξη και το άτομο του δράστη/της δράστιδος.

Τι γίνεται αν δεν καταλαβαίνω τη γερμανική γλώσσα ή την καταλαβαίνω μόνο με δυσκολία;

Δεν πειράζει. Αν θέλετε να κάνετε καταγγελία, θα σας παρασχεθεί βοήθεια. Αν ανακριθείτε ως μάρτυρας, έχετε το δικαίωμα να παραστεί διερμηνέας. Αν θέλετε συγκεκριμένες πληροφορίες και δεν καταλαβαίνετε επαρκώς τα γερμανικά, μπορείτε να ζητήσετε να λάβετε ένα μήνυμα σε μια γλώσσα που καταλαβαίνετε.

Ποιες πληροφορίες μπορώ να ζητήσω για την ποινική διαδικασία;

Αν πέσετε θύμα εγκληματικής πράξης, μπορείτε να λάβετε πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία και από τον φάκελο της υπόθεσης. Συνιστάται να δηλώσετε αμέσως στην αστυνομία αν και ποιες πληροφορίες θα θέλατε να έχετε. Μπορείτε να λάβετε τις εξής πληροφορίες:

- Θα λάβετε μια σύντομη, γραπτή επιβεβαίωση της καταγγελίας σας.
- Θα πληροφορηθείτε για το αν η εισαγγελία διέκοψε τη διαδικασία, δηλαδή αν δεν απαγγέλθηκαν κατηγορίες ενώπιον του δικαστηρίου.
- Θα πληροφορηθείτε για το πότε και πού θα λάβει χώρα η δικαστική διαδικασία και ποιες κατηγορίες θα βαρύνουν τον κατηγορούμενο/την κατηγορούμενη.
- Θα πληροφορηθείτε για την έκβαση της δικαστικής διαδικασίας, δηλαδή αν υπήρξε απαλλαγή από τις κατηγορίες ή καταδίκη, ή αν η διαδικασία περατώθηκε.
- Θα πληροφορηθείτε για το αν το υπόδικο ή καταδικασθέν άτομο είναι υπό κράτηση. Αυτό σημαίνει επίσης ότι θα ενημερωθείτε αν, για παράδειγμα, αυτό το άτομο λάβει άδεια από τη φυλακή ή δραπετεύσει από τη φυλακή.
- Θα πληροφορηθείτε για το αν έχει απαγορευθεί στο καταδικασθέν άτομο να επικοινωνήσει ή να έλθει σε επαφή μαζί σας.

Επιπλέον, σε μεμονωμένες περιπτώσεις μπορείτε να ζητήσετε να σας δοθούν πληροφορίες ή αντίγραφα από φακέλους υποθέσεων. Αυτά μπορεί να είναι, παραδείγματος χάριν μετά από ένα οδικό ατύχημα, ένα σχεδιάγραμμα του ατυχήματος, το οποίο χρειάζεστε για να πάρετε την αποζημίωση (υλική ή ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης). Αν δεν έχετε δικαίωμα να κάνετε αγωγή (για την

αγωγή βλ. παρακάτω στη σελίδα 7), πρέπει να αιτιολογήσετε την αίτηση, να εξηγήσετε δηλαδή για ποιον λόγο χρειάζεστε τις πληροφορίες από τον φάκελο της υπόθεσης. Εξαιρέσεις σε αυτό ενδέχεται να είναι δυνατές σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

Η κατάθεσή σας ως μάρτυρας

Ως θύμα εγκληματικής ενέργειας, είστε μάρτυρας, και ως εκ τούτου έχετε πολύ σημαντικό ρόλο στη διαδικασία. Το πιο σημαντικό καθήκον ενός μάρτυρα ή μιας μάρτυρος είναι να δώσει πλήρη και αληθή κατάθεση. Θα βοηθήσετε πολύ τις ανακριτικές αρχές αν φέρετε στην ανάκρισή σας οποιαδήποτε έγγραφα έχετε στη διάθεσή σας (π.χ. μια ιατρική γνωμάτευση ή φωτογραφίες). Κατά κανόνα, δίνετε κατάθεση στην αστυνομία. Σε πολλές περιπτώσεις πρέπει να δώσετε κατάθεση αργότερα και ενώπιον του δικαστηρίου. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, π.χ. αν είστε παντρεμένος/η με τον κατηγορούμενο/την κατηγορούμενη ή στενός/στενή συγγενής του/της, έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε την κατάθεση, δηλαδή δεν έχετε υποχρέωση να πείτε τίποτα.

Στην κατάθεσή σας πρέπει να δηλώσετε το όνομα και τη διεύθυνσή σας. Ωστόσο, μπορεί να γίνει εξαίρεση σε περίπτωση αυξημένου κινδύνου, για παράδειγμα, όταν κάποιος σας έχει απειλήσει με βία για να μην καταθέσετε. Στην περίπτωση αυτή, δεν έχετε υποχρέωση να αποκαλύψετε την προσωπική σας διεύθυνση. Αντ' αυτού μπορείτε να δηλώσετε κάποια άλλη διεύθυνση στην οποία μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί σας. Η διεύθυνση αυτή μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ένα κέντρο υποστήριξης θυμάτων, με το οποίο έχετε επικοινωνήσει. Εάν καταθέσετε στο δικαστήριο και το υπόδικο ή κατηγορούμενο άτομο παρευρίσκεται, δεν θα σας ζητηθεί η πλήρης διεύθυνσή σας, παρά μόνο ο τόπος διαμονής σας. Αν υπάρχει κίνδυνος όπως περιγράφεται παραπάνω, δεν χρειάζεται να δηλώσετε ούτε τον τόπο διαμονής σας.

Το να καταθέσετε ως μάρτυρας αποτελεί για σας αναμφίβολα μια έκτακτη κατάσταση που ενδεχομένως να είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Για τον λόγο αυτό μπορείτε να φέρετε μαζί σας κάποιο άτομο στην κατάθεση. Αυτό το άτομο μπορεί να είναι συγγενής ή φίλος. Το άτομο αυτό μπορεί να παρευρίσκεται στην κατάθεση και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις αποκλείεται από αυτήν.

Μπορείτε φυσικά να συνοδεύεστε από τον/την δικηγόρο σας. Σε ειδικές περιπτώσεις μάλιστα, μπορεί να σας διατεθεί δικηγόρος για τη διάρκεια της κατάθεσης, με έξοδα του κράτους. Αν νομίζετε ότι για την κατάθεση, ανεξαρτήτως του αν θα γίνει στην αστυνομία, στην εισαγγελία ή στο δικαστήριο, έχετε ανάγκη από τέτοια συνδρομή, ρωτήστε το αρμόδιο για την κατάθεση άτομο το συντομότερο δυνατόν πριν από την κατάθεσή σας!

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη για τη διαδικασία

Από το 2017, σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει σε όλη την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας η δυνατότητα παροχής επαγγελματικής συνοδείας και υποστήριξης κατά τη συνολική διάρκεια της ποινικής διαδικασίας (η λεγόμενη ψυχοκοινωνική υποστήριξη για τη διαδικασία). Ιδίως παιδιά και νέοι που έχουν πέσει θύματα βίαιων ή σεξουαλικών εγκλημάτων έχουν τέτοιο δικαίωμα. Αλλά και ενήλικα θύματα σοβαρών βίαιων εγκλημάτων ή εγκλημάτων σεξουαλικού χαρακτήρα μπορεί να χρειάζονται και να λαμβάνουν τέτοια υποστήριξη.

Η ψυχοκοινωνική υποστήριξη για τη διαδικασία είναι δωρεάν για τα θύματα, εφόσον έχει επιβεβαιωθεί από το δικαστήριο. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, μπορείτε να κάνετε χρήση ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για τη διαδικασία με δικά σας έξοδα. Μη διστάσετε να ρωτήσετε στην αστυνομία ή σε κάποιο κέντρο υποστήριξης θυμάτων. Εκεί μπορούν να σας δώσουν περαιτέρω πληροφορίες.

Μπορείτε επίσης να βρείτε πολλές πληροφορίες για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη για τη διαδικασία στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση → www.hilfe-info.de

Μπορώ να παραστώ στην ακροαματική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων/ενάγουσα;

Αν είστε θύμα ορισμένων αξιόποινων πράξεων, μπορείτε να παραστείτε στην ακροαματική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων/ενάγουσα. Σε αυτές τις πράξεις συμπεριλαμβάνονται π.χ. βιασμός, σεξουαλική κακοποίηση, απόπειρα ανθρωποκτονίας ή πράξη που είχε ως αποτέλεσμα την ανθρωποκτονία συγγενούς προσώπου. Σε μια τέτοια περίπτωση, έχετε ειδικά δικαιώματα, για

παράδειγμα, ο/η δικηγόρος σας μπορεί να ελέγξει τους ποινικούς φακέλους για λογαριασμό σας χωρίς ειδική αιτιολόγηση και να υποβάλει αιτήσεις ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Επιπλέον, σε αντίθεση με τους άλλους μάρτυρες, μπορείτε πάντα να συμμετέχετε στην ακροαματική διαδικασία.

Ποιος θα πληρώσει τον/την δικηγόρο μου;

Αν ζητήσετε βοήθεια δικηγόρου, αυτό μπορεί να σημαίνει έξοδα για εσάς. Αν ο κατηγορούμενος καταδικαστεί, υποχρεούται να αναλάβει τα έξοδα του δικηγόρου σας. Εντούτοις, δεν είναι όλοι οι κατάδικοι σε θέση να πληρώσουν τα έξοδα. Ως εκ τούτου, σε αυτήν την περίπτωση, μπορεί να χρειαστεί να επιβαρυνθείτε εσείς οι ίδιοι το κόστος.

Σε ειδικές εξαιρέσεις μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο να σας εκπροσωπήσει δικηγόρος με έξοδα του κράτους. Αυτό συμβαίνει π.χ. σε σοβαρά βίαια εγκλήματα ή εγκλήματα σεξουαλικού χαρακτήρα ή όταν εξαιτίας του εγκλήματος έχασαν τη ζωή τους στενοί συγγενείς π.χ. τέκνα, γονείς ή σύζυγοι. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έχει σημασία αν έχετε ή όχι την οικονομική δυνατότητα.

Και σε άλλες περιπτώσεις μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο οικονομική υποστήριξη για νομική συνδρομή. Αυτό ισχύει αν έχετε πολύ χαμηλό εισόδημα και έχετε το δικαίωμα να συμμετάσχετε στη δικαστική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων/ενάγουσα.

Αποζημίωση και ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης

Έχετε υποστεί επίσης ζημία εξαιτίας εγκληματικής πράξης ή θέλετε να λάβετε αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης; Θέλετε να διεκδικήσετε αυτήν την αξίωση ήδη κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας; Αυτό είναι κατά κανόνα δυνατόν (η λεγόμενη δίκη κατά προσχώρηση). Για τον σκοπό αυτό πρέπει, όμως, να υποβάλετε μια συγκεκριμένη αίτηση. Αν θέλετε να διεκδικήσετε αξιώσεις, ενημερώστε σχετικά το συντομότερο δυνατόν, κατά προτίμηση μαζί με την καταγγελία σας.

Έχετε φυσικά τη δυνατότητα να επικαλεστείτε το δικαίωμα αποζημίωσης ή ικανοποίησης ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης με άλλη διαδικασία, δηλαδή όχι ενώπιον του ποινικού αλλά του αστικού δικαστηρίου.

Και στις δύο περιπτώσεις μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο οικονομική αρωγή για νομική συνδρομή αν έχετε πολύ χαμηλό εισόδημα.

Ποια άλλα δικαιώματα έχω;

Έχετε υποστεί βλάβη στην υγεία σας εξαιτίας μιας βίαιης εγκληματικής πράξης; Τότε μπορείτε να λάβετε κρατικά επιδόματα βάσει του νόμου περί αποζημίωσης θυμάτων, π.χ. αν πρόκειται για ιατρική θεραπεία ή ψυχοθεραπεία, παροχή βοηθημάτων (π.χ. βοήθημα βάδισης, αναπηρικό αμαξίδιο) ή συνταξιοδοτικές παροχές (π.χ. ως αντιστάθμιση απώλειας εισοδήματος). Μπορείτε να ρωτήσετε σχετικά στην αστυνομία, όταν υποβάλετε μήνυση, και αυτή μπορεί να σας φέρει σε επαφή με την αρμόδια αρχή.

Χωρίς πρότερη αίτηση, μπορείτε να απευθυνθείτε σε ένα εξωτερικό ιατρείο τραύματος για να λάβετε ψυχοθεραπευτική υποστήριξη γρήγορα και εύκολα σε περίπτωση οξείας ανάγκης.

Αν είστε θύμα τρομοκρατικής ή εξτρεμιστικής ενέργειας, μπορείτε να αιτηθείτε οικονομική βοήθεια από το Ομοσπονδιακό Γραφείο Δικαιοσύνης. Εκεί θα πληροφορηθείτε τα πάντα σχετικά με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία: www.bundesjustizamt.de (λέξη αναζήτησης: Bürgerdienste → Härteleistungen (Υπηρεσίες πολιτών → Επίδομα δυσμενών συνθηκών)

Ως θύμα ενδοοικογενειακής βίας, ενδέχεται να έχετε περαιτέρω δικαιώματα σύμφωνα με τον νόμο προστασίας από τη βία. Παραδείγματος χάριν, μπορείτε να ζητήσετε από το περιφερειακό δικαστήριο (οικογενειακό δικαστήριο) να απαγορεύσει στον/στην δράστη να έλθει σε επαφή μαζί σας. Σε ειδικές περιστάσεις, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει να κατοικήτε μόνο εσείς στην οικία που μέχρι τώρα κατοικούσατε μαζί με τον/την δράστη. Τις απαιτούμενες αιτήσεις μπορείτε να τις υποβάλετε είτε γραπτά στο περιφερειακό δικαστήριο ή να συνταχθούν επί τόπου στο περιφερειακό δικαστήριο. Δεν είναι υποχρεωτικό να σας εκπροσωπήσει δικηγόρος.

Ενδεχομένως να υφίστανται αξιώσεις και κατά της εκ του νόμου προβλεπόμενης ασφάλισης ατυχημάτων. Αυτό μπορεί να ισχύει, για παράδειγμα, αν ασκούσατε την επαγγελματική σας δραστηριότητα, βρισκόσασταν καθ' οδόν με μια σχολική τάξη ή μια ομάδα σεμιναρίων πανεπιστημίου ή θέλατε να βοηθήσετε άλλα άτομα σε περίπτωση ατυχήματος ή έκτακτης ανάγκης και τραυματιστήκατε στη διαδικασία. Μπορείτε να βρείτε μια επισκόπηση των ασφαλιστικών εταιρειών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ενώσεων στον ιστότοπο της εκ του νόμου προβλεπόμενης Γερμανικής Ασφάλισης Ατυχημάτων, στη διεύθυνση → www.dguv.de (→ Versicherung → Zuständigkeit) (Ασφάλιση → Αρμοδιότητα).

Τι είναι η διαδικασία διαμεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος;

Η διαδικασία διαμεσολάβησης, που στη Γερμανία ονομάζεται «συμβιβασμός δράστη-θύματος» («Täter-Opfer-Ausgleich»), αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στο να βοηθήσει το θύμα μιας αξιόποινης πράξης να αντιμετωπίσει την αδικία που υπέστη. Με περισσότερες λεπτομέρειες απ' ό,τι στη συνήθη ποινική διαδικασία, ο/η δράστης πρέπει να έρθει αντιμέτωπος σε μια προσωπική συνομιλία συγκεκριμένα και άμεσα με τις ζημίες και τους τραυματισμούς που προκάλεσε η πράξη του/της στο θύμα. Αυτό μπορεί να αφορά τυχόν υλικές ζημίες που υπέστη το θύμα από την εγκληματική πράξη ή ψυχικά τραύματα, προσωπικές προσβολές και φόβους που προκλήθηκαν από την εγκληματική πράξη. Κατά κανόνα, η συνομιλία λαμβάνει χώρα με τη συμμετοχή εκπαιδευμένου διαμεσολαβητή, αλλά, κατόπιν αιτήματος, και χωρίς προσωπική συνάντηση και μόνο μέσω του διαμεσολαβητή.

Ωστόσο, η διαδικασία διαμεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος δεν διεξάγεται ποτέ ενάντια στη θέληση του θύματος, και επίσης μόνο εφόσον ο/η δράστης επιθυμεί ειλικρινώς να αναλάβει την ευθύνη για την πράξη του/της. Αν η περίπτωση το επιτρέπει, η διαδικασία διαμεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος αποσκοπεί στην αυτόνομη αντιμετώπιση του προβλήματος από το θύμα και την αποκατάσταση της έννομης τάξης. Γι' αυτό, συχνά η εισαγγελία ή η αστυνομία ενθαρρύνει αυτή τη διαδικασία. Όμως δεν αποτελεί μέρος της ουσιαστικής ποινικής διαδικασίας και διεξάγεται εκτός αυτής. Για τον σκοπό

αυτό υπάρχουν ειδικά κέντρα και υπηρεσίες που απασχολούν ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διαδικασία διαμεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος και για τα ειδικά κέντρα κοντά στην περιοχή σας θα βρείτε στο διαδίκτυο, παραδείγματος χάριν στη διεύθυνση www.toa-servicebuero.de/konfliktschlichter ή επίσης στη διεύθυνση www.bag-toa.de

Φυλλάδια και σύνδεσμοι με σχετικές πληροφορίες

Πληροφορίες σχετικά με την προστασία θυμάτων εγκληματικών πράξεων μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση www.hilfe-info.de

Περισσότερες χρήσιμες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα φυλλάδια:

- «Οδηγός για τα θύματα» (*Opferfibel*)
- «Έχω δικαιώματα» (*Ich habe Rechte*)
- «Περισσότερη προστασία σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας» (*Mehr Schutz bei häuslicher Gewalt*)
- «Συμβουλευτική και δικαστική αρωγή» (*Beratungs- und Prozesskostenhilfe*)
όλα στη διεύθυνση www.bmj.de/Publikationen
- «Βοήθεια για θύματα βιαιοπραγιών» (*Hilfe für Opfer von Gewalttaten*)
στη διεύθυνση www.bmas.de/opferentschaedigung

Στοιχεία έκδοσης

Το παρόν έντυπο εκδίδεται από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης στο πλαίσιο του έργου του δημοσίων σχέσεων. Διατίθεται δωρεάν και δεν προορίζεται για πώληση.

Εκδότης:

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης
Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Διαλόγου Πολιτών
11015 Βερολίνο
www.bmj.de

Σχεδίαση:

neues handeln AG

Εκτύπωση:

MKL Druck GmbH & Co. KG, Ostbevern

Τελευταία ενημέρωση:

Ιανουάριος 2022

Παραγγελίες εκδόσεων:

www.bmj.de

Αποστολή εκδόσεων της ομοσπονδιακής κυβέρνησης:

Ταχυδρομική θυρίδα 481009
18132 Ρόστοκ
Τηλέφωνο: (030) 18 272 272 1
Fax: (030) 18 10 272 272 1

Η μετάφραση αντιστοιχεί στην έκδοση του ενημερωτικού φυλλαδίου για τα θύματα εγκληματικών πράξεων που επικαιροποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2021.